

ezen képletben hiányzik az n , s ez épen e képletnek az előnye, mert alkalmazásánál a köbözőndő testnek alakja figyelmen kívül hagyható.

A (b) képletbe n -nek értékeit alkalmazván, találjuk, hogy:

$$K_I = \frac{A \cdot m}{2 \left(1 - \frac{1}{4}\right)} = \frac{2}{3} A \cdot m$$

$$K_{II} = \frac{A \cdot m}{3 \left(1 - \sqrt{\frac{1}{4}}\right)} = \frac{2}{3} A \cdot m$$

$$K_{III} = \frac{A \cdot m}{4 \left(1 - \sqrt{\frac{1}{4}}\right)} = 0.6756 A \cdot m.$$

Ezenkívül látható, hogy a Pressler-féle megközelítő képlet tökéletesen megegyezik a domboru és közönséges kúp pontos köbözési képletével; a homoru kúpra nézve pedig, a hol $\frac{2}{3} A \cdot m = 0.6667 A \cdot m$, mutatkozik $0.0089 A \cdot m$, vagyis százalékokban kifejezve 1.34% különbséget.

Miután azonban a vágható törzsek leginkább a domboru vagy közönséges kúp alakjával bírnak, az iránymagasság szerint való köbözési képlet a faköbözésnél pontos képletnek tekinthető.

Székely erdészeti kiállítás.

Közli: Simon Gyula, h. m. kir. főerdész.

Az „Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület“ folyó évi augusztus 28-án tartotta évi közgyűlését Sepsí-Szent-Györgyön, hová ez alkalomra az „Írók és Művészek társasága“-nak több tagja is lerándult. Az egyesület háromszék-megyei választmánya a székely érdekeket szíven viselő főispán kezdeményezésére ez ünnepélyes alkalomból „Székely kiállítás“-t rögtönzött, a Székelyföld mező- és erdőgazdaságának, valamint iparának bemutatásával. Feleslegesnek tartom ezen néhány nap alatt lázas tevékenységgel létrehozott kiállítás sikerét bővebben részleteznem, a napi, s nevezetesen a helyi sajtó annak idején érdem szerint méltatta azt, midőn ismételten dicsérően foglalkozott a székely nép életrealóságával, munkaszeretetével és lankadatlan szorgalmával.

Jelen alkalommal kizárólag szakuuknak a tizenegyedik csoportba beosztott kiállításáról kívánok megemlékezni. A kiállítás végrehajtó bizottsága e közlemény íróját bizta meg az erdészeti kiállítás rendezésével, kit is e feladatában a tapintatáról és ügybuzgalmáról ismert brassói kir. erdőfelügyelő támogatott. A „Székely kiállítás“ megnyitása alkalmából a „Székely Nemzet“ 128. száma következőleg emlékezik meg az erdészetről: „Igen sok nézője akad itt az erdészeti kiállításnak, mely rögtönzött illatos fenyőberek között, bejáratánál két hatalmas lobogóval kellemesen hat. Ezenkívül még két teremben szintén az erdészti osztály valóban szakszerű és áttekinthetőség tekintetében legszebben rendezett kiállítása van.“

Az erdészet tárgyai egy terjedelmes lombsátorban, a fagyártmányok és más erdészeti gyűjteményes tárgyak pedig két teremben voltak bemutatva. Mindezeket a következőkben kívánom közölni:

A sátorban elrendezett tárgyak közül megemlítem az özv. gróf Mikes Benedekné zabolai és bükszádi erdőségeiből összeállított gyűjteményt, mely a vágható fenyő és bükkfa anyagokat minta-korongokban mutatta be. A mintakorongok megfelelő szakszerű magyarázatokkal voltak ellátva. Ezen uradalom jelentékeny kiterjedésű erdőségeit rendszeres gazdasági terv szerint kezelik, melynek alapján ujabban sikerült is a zabolai fenyvesekben a szállítási viszonyokhoz képest kedvező és jövedelmes kihasználást biztosítani.

János Dávid sepsi-szent-györgyi fakereskedő és kádár csoportos kiállítása méltán figyelmet keltett, s tanúságot tett a székely faipar fejlett és versenyképes voltáról. Kiállított különböző nagyságu hordókat, kádakat, dongákat, vasuti talpfát, fenyő és tölgy fűrészárut különböző méreteken, zsin-delyt, szita- és rostakérget. Két gőzfűrészén évenként jelen-

tékeny faanyagot dolgozik fel és szállít a m. k. államvasutak részére.

Kilyéni Nagy Károly fakereskedő saját gőzfűrészén a kálnoki erdőkből feldolgozott értékes tölgyfaanyagot mutatott be mint fűrészárut, különböző választékokban. Általános figyelmet keltett az általa kiállított kitünő minőségű parquet, valamint a tölgyfűrésztonk lehető legelőnyösebb felvágását előtűntető tönkminta.

Zágon, Köpecz, Miklósvár községek és Sepsiszent-György város erdeiből az évenként termelhető faanyagok (fenyő, tölgy és bükk) átlagos méreteikkel voltak bemutatva. Az átlagos törzsek 2—2 m magasságban kivágott korongokkal, kúpalakban felrakva tétettek szemlélhetővé, mindenik megfelelő magyarázattal ellátva, az erdő fekvése, a vasuttól való távolsága, évenkénti fatermése stb. tekintetében.

Biró Gyula az általa előállított szita és rostakávékat, valamint havasi zsindelyt mutatott be csoportos kiállításában.

Nagy Károly ügyvéd és birtokos, málnási erdejében termelt fagyártmányokat és eszközöket, faszenet és trachyt követ mutatott be csinos összeállításban.

A termekben a következő tárgyak érdemelnek felemlítést :

Zabola, Haraly és Hilib községek bemutatták az ott készült faedényeket, a legkülönbözőbb nagyságokban, melyek a kiállítás tartama alatt el is adattak.

Müller János papolczi hangszerfa gyáros 120 darab kitünő minőségű hangfenékfa deszkát állított ki, melyet a papolczi magas erdőségben 1200 m tengerfeletti magasságban termel, évenként jelentékeny mennyiséget szállítva Lipschébe.

Nagy Gyula brassói kir. erdőfelügyelő a Háromszéken honos erdei fákat, iparműtani metszetekben mutatja be; ezenkívül többféle fagyártmányokat. Mindannyi a kolozsvári kereskedelmi akadémiának adományoztatott. Ugyanő a világhírű

„Torjai büdös“ fürdő berendezésére készült tervezetet állított ki, térképekkel és leírásokkal.

A sepsi-szent-györgyi m. kir. erdőgondnokság Háromszékmege nagy, fali erdő-térképét állította ki, tekintettel a rendszeres üzemtervek szerint kezelt erdőkre és az eddig foganatosított mesterséges erdősitésekre, két táblázattal ellátva. Kiállított továbbá több erdőbirtok jóváhagyott üzemterve és gazdasági térképe, valamint a sepsi-szent-györgyi városi erdőkről készült kiterjedt üzemtervi munkálat.

Özv. gróf Mikes Benedekné is kiállította erdőbirtokainak gazdasági tervét és térképeit.

Ifj. Jancsó Mózes gelenczei lakos Háromszéken egy ott új ipartárgyat mutatott be : a gyufafát.

A Háromszékmege területén működő erdőtisztek mindegyike kiállította az általa az erdőfelméréseknél használt műszereket és más technikai eszközöket. Továbbá az erdei fák rügy- és maggyűjteményei, rovargyűjtemény, a vidékenként előforduló főbb fajok, metszetekkel. Voltak többféle érdekes dolgok bemutatva az erdők titkaiból, mint : egy fiatal bükkfánál az egész törzsön keresztül menő egyenes fagyfolt, apró korongokban; hárombelü tölgyfa; luczfenyő csúcsának szalagos képződése (ellaposodása); egyes fák korcsnövései; teljesen fekete, csontkeménységű tölgyfadeszka, mely csalódásig hasonlít az ébenfához. Ez a Feketeügy vizében 1885. évben talált tönkből vágatott s a vidéken „özönfá“-nak mondják.

Sok nézője akadt azon különös tüneménynek, melyet a gr. Kálnoky Felix nagybirtokos kőrspataki erdejében nőtt tölgyfa mutat. Ennek belsejében ugyanis — deskafürészelés alkalmával — a földszínétől 2 m-nyi magasságban, emberfő nagyságu lapos homokkő találtatott. Hogy e különös természeti tünemény valószínű okára következtetni lehessen, szükséges beható vizsgálat alá venni azon helyet, hol a tölgyfa

állott, valamint annak közeli környezetét is. Feltűnő, hogy a fa szövete mindenütt teljesen ép és egészséges. Szándékom azért ez érdekes s az említett gróf ur tulajdonában lévő tárgyról, mely könyv alakban kiállított két deszkadarabból áll, pontos méreteket venni, az évgyűrűk teljesen szabályos menetét jelezni, s azt a törzs helyének fekvése, környezete, szóval, a különös tűnemény okára befolyással bíró tényezőkkel együtt az „Erdészeti Lapok“ hasábjain ismertetni és a tisztelt szaktársakat hozzászólásra felkérni.

A „Székely kiállítás“ bíráló bizottsága augusztus 30-án ült össze, s csoportonként ejtette meg a birálatot.

Az erdészeti csoport jury-tagjai voltak: Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő elnöklete alatt, Kovács Géza m. kir. központi főerdész; továbbá Szotyori Nagy Károly és Ujvárosi József, a vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának tagjai; az előadói tisztet e sorok írója teljesítette.

A jury a következőket tüntette ki:

1. Özv. gróf Mikes Benedekné uradalmát „kitünő termelés és haladásért.“

2. Faschke Lipót zabolai urad. erdőmestert „szép munkáért“.

3. János Dávid fakereskedőt „nagyban való versenyképes termelésért“.

4. Kilyéni Nagy Károly fakereskedőt „nagyban való termelés és jó munkáért“.

5. Nagy Károly ügyvédet és erdőbirtokost „belterjes feldolgozásért“.

6. Müller János papolczi hangszerfa gyárost „szép munka és kivitelképességért“.

7. Biró Gyula zágoni kéregkereskedőt „versenyképes termelésért“.

8. Ifj. Jancsó Mózes gelencsei lakost „célirányos törekvésért“.

9. Várnai Sándor k.-vásárhelyi m. kir. erdészt „szakértelmes kezelésért“.

10. Vitályos Béla sepsi-szent-györgyi lakost „az erdészeti kiállítás rendezése körül tanusított szorgalmáért“.

Mindnyájan „dicsérő oklevelet“ nyertek.

A fapiacsról.

Budapest, szeptember hó 30.

(B.) A fenyőfaanyagok őszi üzlete nem fejlődött olyanná, mint a minőt a jó aratás remélhetővé tett, az árak ugyanis szemben azzal, hogy a vásárra inkább több anyag vár, mint a mennyit belföldi szükségletünk igényel, egészben nem javultak, s ha bár a szélesebb méretű szép deszkáknak a múlt évihez képest 5—10 százalékkal jobb is az ára, ez még nem pótolja a kisebb méretű anyagok azon árcsökkenését, melyet főképen a gácshoni és stíriai fa okoz, s mely már a fiumei és triesti piacon is kiszorítással fenyegeti a magyar fát. A tiroli, krajnai és stíriai erdőbirtokosok részéről nyilvánuló azon törekvés tehát, hogy a galicziai fának Triest és Fiume felé messzebb menő szállítási kedvezmények ne adassanak, egészen jogosult s a magyar erdőbirtokosok érdekeinek is teljesen megfelel.

Kivitelünket a sicíliai cholera, mely az ottani kikötők elzárását okozá, szintén csökkentette; ennek ellenében azonban a keleti tartományok felé egyre jobban fejlődik, noha tagadhatlan, hogy Alexandriában ma alig kaphatni többet a magyar fáért mint pár évvel előbb Fiumében, de azért mégis sze-